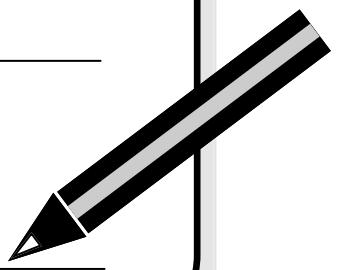
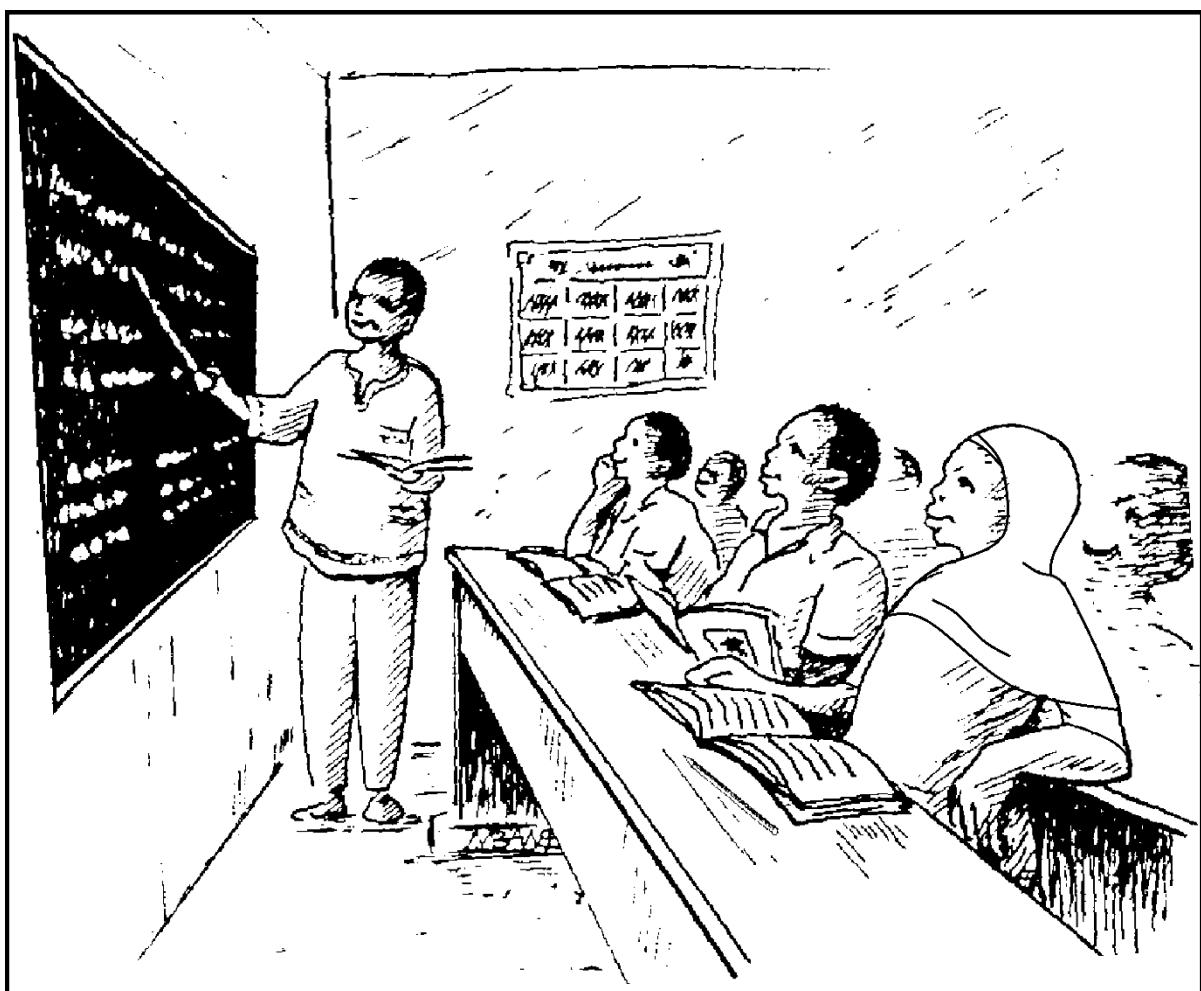


# Ndú Albartó

## Shúlindu 2



Alkitáábá máábá agarrañí



Aa Ee Ii Oo Uu Kq kq Dq dq Sq sq Tq tq Pq pq

## Grade Two Language Subject Textbook - **Trial Edition**

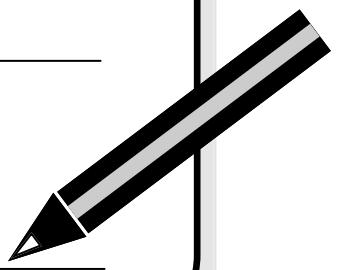
This textbook is a product of the Benishangul-Gumuz Language Development Project, which is a joint project between:

**Education Bureau, Bureau of Culture & Information, Benishangul-Gumuz National Regional State, P.O. Box 64, Assosa and SIL Ethiopia, P.O. Box 2576, Addis Ababa**

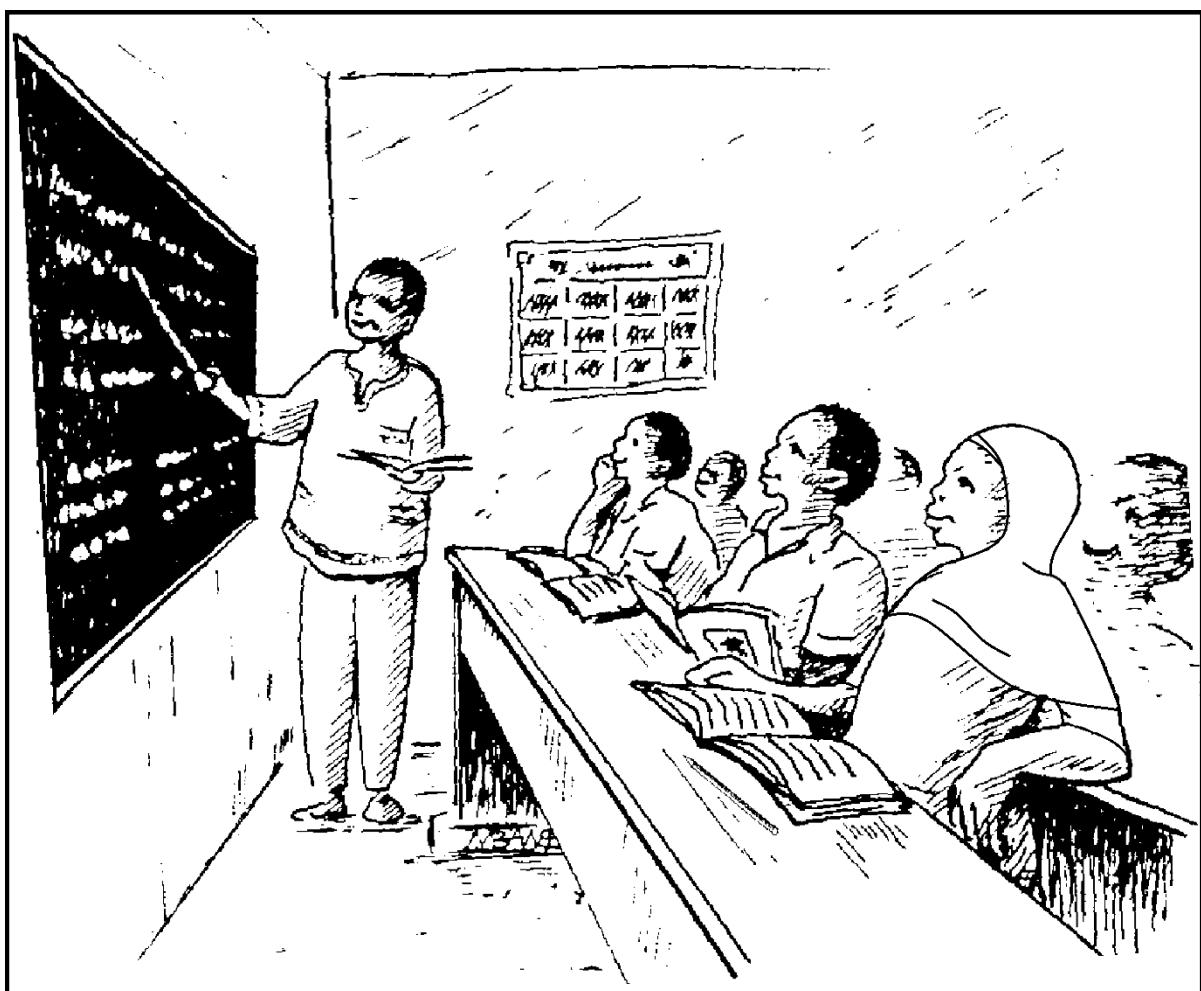
Title:	Ndú Albartó Shúlindu 2
English title:	Berta As A Subject Grade 2
Language:	Berta/Funj, spoken in Ethiopia and Sudan
Type of book:	Teacher's Book
Year of publication:	2013
Writers:	Messeret Abeje, Michael Daniel Ambatchew (Dr), Tesfaye Gebre Mariam, Sherri Green, Anna-Maija Kallio, Miikka Kallio, Badawi Mahammad, Yúsuf Músa, Susanne Neudorf, Ahmad Usmáán, Janet Van Middendorp
Translators:	Badawi Mahammad, Yúsuf Músa, Ahmad Usmáán
Editors:	Bedawi Mahammad, Yúsuf Músa
Illustrators:	Kaleb Belete & SIL International Illustration Resources
Illustrations are copyrighted by:	SIL
Copies Printed:	50

# Ndú Albartó

## Shúlindu 2



Alkitáábá máábá agarrañí



Aa Ee Ii Oo Uu Kq kq Dq dq Sq sq Tq tq Pq pq

## **Introduction**

This teacher's book was designed in accordance with the Ethiopian national syllabus for grade two. It is composed of 180 lessons to be taught over a period of 36 weeks. Each lesson is designed for one class period. Before the start of each unit there is a page stating the unit topic and how many lessons are in each unit. Every fifth lesson is a review lesson which should be taught on the Friday of each week.

The layout of the teacher's book is similar to the Berta Grade 1 teacher book. The left hand page includes notes and instructions for the teacher while the right hand page shows the corresponding page from the student book. In this way the teacher can conveniently refer to both the teacher instructions and the student book at the same time.

## Ahuha alú

Gundi

1.	Ñiisha .....	1
2.	Alwákit.....	21
3.	Gíndaalia u attaqaríha ndú.....	41
4.	Alhadáárá tha agoñú.....	51
5.	Annadáfá adaarú .....	61
6.	Gíñ buushú ñeeró .....	81
7.	Thiñthíñ jahaza .....	101
8.	Alqádab.....	121
9.	Almusíkqá álqaadó .....	141
10.	Alqííd.....	161



**Akqusqo 1–Ñiisha**

**Addárs 20 (Isbú 4)**

## Addárs 1



*Thoñorindú da Máábá Ágarrañí*

-Oorá zíí shañíne húrmiñi háthúqi tháñ hábithañ?

-Náñ sqúllá oorá húrmiñláqi tháñ assáqá badqí áñ u assáqá dqashi áñ?

### Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thá rootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.



### Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbíru tha alkarrásámáreyú.



### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá múndi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharíñ tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilí? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá múndí madíñ thañoríeqí attáni.



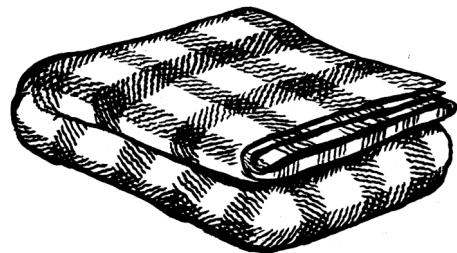
### Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

1



## Albatqanía Múna



al ba tqa nía  
albatqanía

dqáá sha gá áñ  
dqááshagá

aja la bía  
ajalabía



1.

2.

3.



	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	a	ha la	hala	a, A
	i	zi gi	zigi	i, I
	e	be le	bele	e, E

**Booloyú**

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundí madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táaní maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílē? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí madíñ thañoríeqí attani.

**Kataba**

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí maré kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

**Garra**

Ile thamthám sqasqariñéqi. Mathá rootha fiilíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geedíeqí sha ñgó adí gárra sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madíñaqí tháábá alú na assúra ma álé ahulu méréqí tha garrale.

**Albatqanía Múna**

-Thamathá ile sqasqariñáléqí áthíkqathá shambá thikqalá Múna albatqanía.  
Múna musháñá gárraqí thá Bambási mmaané. Alyómamáñ dqááshagá áñ áné kqala abúne Markqanieqí shá áné shibilá ñine albatqanía. Máré záá tha assúgá orúyú maré thikqa albantqalon, algamís, attób, ajalabía u atqárha. Shambá shaará albatqanía, Á Múna kqala shá álé shibila ñine atqárha. Á ábune íishagá maré záá thá addukáná máñú maré thikqa albatqanía u almiláyagú. Á Múna kqala shá álé shibila ñine almiláyá galazí. Áábune ázalagá albatqanía ma gaashá. Á Múna íshia illa almiláyá galazí. Áábune móóthagá ndu shá almiláya walá pqari dqishe áné baró gíbila álá shibila ñine albatqanía.

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? Náñ kqabágalá Múna albatqanía? Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí míñ thálé?

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? Ndá shibila Múnaé albatqanía? Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí míñ thálé?

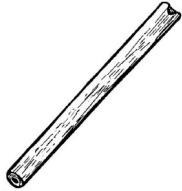
-Káán hathú maathá Múna náñ gíathahá?

-Wááné shibilalá Múnaé albatqanía?

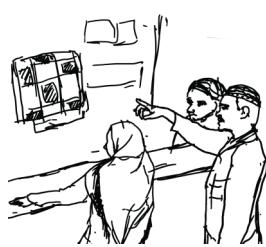
-Oorá zíí shañíne húrmíñi háthúqi tháñ hábithañ?

2

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	o	bo lo	bolo	o, O
	u	mu gu	mugu	u, U
	m	mi a	mia	m, M

## Albatganíá Múna





### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish mare madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho alúyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání mare thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ mare mathí ñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílile? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí madíñ thañoríeqí attain.

### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqílliñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.



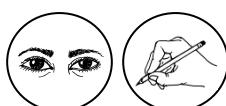
### Rootha adqañthiña

Kqala geedi kqillíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi thaabá alú mbá tharí. Dqokqo thagú máré garra ma halíyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishíyuéqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshalatháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha ané thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqílliñ shambálo. -ajalabía, shafa, atqagía, algamís

3

a e i  
o u

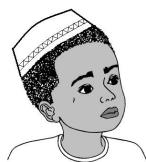
	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba 
	q	o qó	oqó	q, Q
	l	i lé	ilé	I, L
	d	dá ru	dáru	d, D



sha	la	ñ	fa
aja	mi	mís	go
a	bía	atqa	n
al	ga	sqé	gía



1.



3.



2.



4.





### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádín thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílē? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí mádín thañorieqí attani.

### Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqillíñ kqala geedí gárraqiéqí máré kátaba rootha fiilí kqilliñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiílí tha assábúúra aré ma almásal.



### Albatqanía Múna

Dqokqotha geedí máré hoshala assúra tháñ u roothá squruñí ígeerá garraó. Bakqá garrañó roothá squruñí geedíeqi. Dáá geedié ndu máré zia añ dqukqúnúñ máré garra roothá squruñí mbá zíqí alqáwal tha ahapqunááthále. Kqala gadimáñeqí áné gárра ma halíyú ma álé shin madqi geedí are tháábá alú tha alkítáábámaréyú lemín roothá squruñígú áné kqóoda. Dáága azzamáná kaffáqigú. Kqala gadimáñeqi, mbá gárraqí ma pqiqshí áné garra roothá squruñí kqillíñ ma álé shíñ madqi geedi are tháábá thá alkítáábámáreyu.

Dqokqotha geedí táání gíñ gárragálá dqokqotha. Geedí gadarígú máré móóthá dqokqothayá?

-Thamathá ile sqasqariñáléqí áthíkqathá shambá thikqalá Múna albatqanía.



-Almiláya u albatqanía ndí mbá pqari dqíshe tha maréyú?

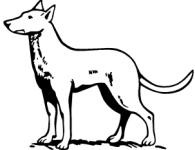
-Náñ húrmíñigá máábíqi thá or?

-Or ma diidqué náñ giiláné?

-Kqeerathá alqaínáátí oorúhu mbá ñishilá thá aañáñgamayú.

4

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	g	ga li	gali	g, G
	n	nin dí gi	nindígi	n, N
	b	bee gu	beegu	b, B



## Albatqanía Múna



1. Múna musháñá gárraqí mmaané.



2. Múna ma álé zááqígú máré ábune.



3. Múna máre ábune tha addúkánú.



4. Múna ma álé mulíñ almiláyaqi.



5. Múna ábune ma álé ázali albatqanía.



6. Múna ma ále dami albatqanía.





### Garra

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñeqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñágú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.



### Rootha u alháríf

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíeqí ma sqaruyu míñaañá thárlá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúeqí tha assatqur are. Roothá puer1ñímáñ fish álé kataba roothá zííqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúeqí. Min mbá katabí geedí kqillín rootha 4 légú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqukqunúñ dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí máré akkada ma móóthá máré namuqí thambá kataboñolé.

Kámmuthíkqóñó mbá ma asse?

-ile, gali, ami, mugu



### Rootha adqñthiña

Kqala geedíe máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shúgo. «Assúrá zííqi áwal náñ maane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi tháñ.

Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

5



1. Múna musháñá gárraqí mmaané.

2. Múna ma álé zááqígú maré ábune.

3. Múna maré ábune tha addükánú.

4. Múna ma álé mulíñ almiláyaqi.

5. Múna ábuné ma álé ázali albatqanía.

6. Múna maále dami albatqanía.

?

## Iyú Mootha

\_\_\_ (a)



\_\_\_ (b)



\_\_\_ (d)



\_\_\_ (dq)



1 \_\_\_ (e)



\_\_\_ (f)



1.i

3.g

2.a

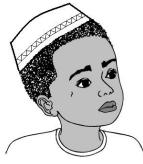
4.m



1.



2.



3.



4.



\_\_\_(a) ajalabía

\_\_\_(b) algamís

1 \_\_\_(d) shafa

\_\_\_(dq) atqagía



-Ma hathú pqúaga ór náñ gjiháne?

-Ma maabí gía náánó mbá pqú maabíe ór?

### Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thá rootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.



### Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbíru tha alkarrásámáreyú.



### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá múndi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharíñ tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilí? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá múndí madíñ thañoríeqí attáni.



### Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

6



## Abísqille



Kqu sh man gal

Kqushmangal

ba shu thá

bashuthá

oora kqe dqe

oorákqedqe



1.

2.

3.

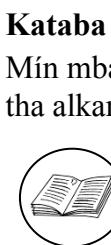


	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	th	tha ba	thaba	th, Th
	f	a fan fé	afanfé	f, F
	pq	pqaa li	pqaali	pq, Pq



**Booloyú**

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundí madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárра rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí madíñ thañoríeqí attani.

**Garra**

Ile thamthám sqasqariñéqi. Mathá rootha fiilíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geedíeqí sha ñgó adí gárra sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madiñaqi tháábá alú na assúra ma álé ahulu méréqí tha garrale.

**Abísqille**

-Thámáthá ile sqasqariñáléqí á thikqatha gíñ sqikqa Abisqilléyéqí.  
 Abísqille gadí garra shúlindu holóñoníñ thá kqushmángal mmaané. Gadilo pqishiga abashua thá geedile ma alé adí tha almádarasúeqí. Munzúmáñ bashuathá Bádurlé a Bádur pqúaga oorákqedqe. Abísqille hajaleqí matha alú thaayuquéqí. Shambá wásaláné thíkqa didíné alú dqokqothá didine, “Náñ bakqíshéñó alú mbá mathógañó aluá gadíñkqo?” Áné kqalné didinéqí, “Aanúliñóó géedí né pqúagé ooráñkqogú ñinéñ hájalogí mmathógalí alú.” “Áñ kqalga didiné, ñgó ñinéñ núliñ maabí. Thabánnó móóthoñgó geedí alú.” Moothagané ndu sha bakqá mathí bashuné thá almádarasú thikqa alú dqqosha ma dqafara ñine alú. Dqokqotha máábá agarrañí, “Wááné zióñó gíídí?” U ané moothaga ndú bakqá pqiluné u bakqá haardiné oorá almádarasó.  
 -Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Náñ gia oorá Abisqille? -Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí mín thálé?  
 -Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Ndá bashuolá Abísqille tháñ? -Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí mín thálé?  
 -Abísqille náñ kqalagane dídine?  
 -Náñ gisqilá or tháñ?  
 -Ma hathú maatha Bádur náñ giatha háthu?

7

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	sh	shú li	shúli	sh, Sh
	r	ruu ba	ruuba	r, R
	y	i yú	iyú	y, Y



## Abísqille





### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí madíñ thañoríeqí attáni.

### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

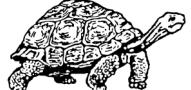


### Rootha adqañthiña

Kqala geedi kqíllíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi thaabá alú mbá tharí. Dqokqo thagú máré garra ma halíyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishíyuéqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshalatháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha ané thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqíllíñ shambálo.  
-gadi, ashuráb, almádaras, assabún

8

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	h	hó do do	hódodo	h, H
	ñ	ñon sho	ñonsho	ñ, Ñ
	dq	dqo ñ	dqoñ	dq, Dq



ga	ma	sa	dúr
al	ashu	shú	ráb
ra	mbu	da	lu
assa	di	li	bún



1.



3.



2.



4.





### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilíle? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí mádíñ thañoríeqí attani.

### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fílí kqílliñ tha alk arásámáreyú. Kátaba rootha fílí tha assábúúra aré ma almásal.



### Abísqillé

Dqokqotha geedí máré hoshala assúra tháñ u roothá squruñí ígeerá garraó. Bakqá garrañó roothá squruñí geedíeqi. Dáá geedié ndu máré zia añ dqukqúnúñ márè garra roothá squruñí mbá zíiqí alqáwal tha ahapqunááthále. Kqala gadimáñeqí áné gárra ma halíyú ma álé shíñ madqi geedí are tháábá alú tha alkítáábámaréyú lemín roothá squruñígú áné kqóoda. Dáága azzamáná kaffáqigú. Kqala gadimáñeqí, mbá gárraqí ma pqiqshí áné garra roothá squruñí kqílliñ ma álé shíñ madqi geedi are tháábá thá alkítáábámáreyu.

Dqokqotha geedí táání gíñ gárragálá dqokqotha. Geedí gadarígú máré móóthá dqokqothayá?

-Thámathá ile sqasqariñáléqí á thikqatha gíñ sqikqa Abisqilléyéqí.



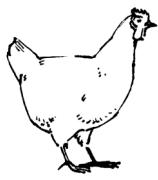
-Kquéératha gíñ ádidqiñ or hugú.

-Shañiné musqiháthu oorá ñishihathú hu tha almádasúe?

-Ma hathú pquaga or náñ gi háthúne?

9

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	kq	kqu ri a	kquria	kq, Kq
	sq	mi sqé	misqué	sq, Sq
	tq	tqu kqa	tqukqa	tq, Tq



## Abísqílle



1. Abísqílle ma álé adí thá almadarasúéqí.



2. Abísqílle ma álé bashuqígú máre Bádur.



3. Abísqílle pqúaga or.



4. Abísqílle ma álé mathí alú thaayúéqí.



5. Abísqílle dídíné ma álé adí tha almádara.



6. Abísqílle ma álé farga maabá ágarrañí shimiñ.

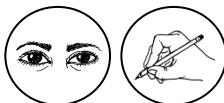


**Garra**

Kqala geedíéqí máré gárра roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárра ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñágú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárраólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

**Rootha u alháríf**

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíéqí ma sqaruyu míñaañá thárlá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúéqí tha assatqur are. Roothá pqr1ñímáñ fish álé kataba roothá zííqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúéqi. Min mbá katabí geedí kqíllíñ rootha 4 légú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqukqunúñ dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí máré akkada ma móóthá máré namuqí thambá kataboñolé.  
Kámmuthíkqóñó mbá ma asse?  
-thúf, dquoñ, yaguth, sqisqía

**Rootha adqñthiña**

Kqala geedíé máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shúgo.  
«Assúrá zííqi áwal náñ maane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi tháñ.  
Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

10



## Iyú Mootha



1. Abísqílle ma álé adí thá almadarasúéqí.

\_\_\_\_ (a)



2. Abísqílle ma álé bashuqígú maré Bádur.

\_\_\_\_ (b)



3. Abísqílle pquaga or.

\_\_\_\_ (d)



4. Abísqílle ma álé mathí alú thayúéqí.

\_\_\_\_ (dq)



5. Abísqílle didíné ma álé adí tha almadarasu. 1 (e)



6. Abísqílle ma alé farga maaba agarrañí shimiñ.

\_\_\_\_ (f)



1.t

3.y

2.d

4.s



1.



\_\_\_\_ (a) almádarasa

2.



\_\_\_\_ (b) gadi

3.



1 (d) ashuráb

4.



\_\_\_\_ (dq) assabún



-Ndá gísqi hathúe ooráñgáma ma diidqué?

-Or ma diidqué náñ giiné?

### Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thá rootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.



### Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbíru tha alkarrásámáreyú.



### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá múndi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharíñ tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilí? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá múndí madíñ thañoríeqí attáni.



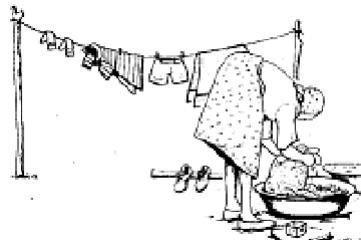
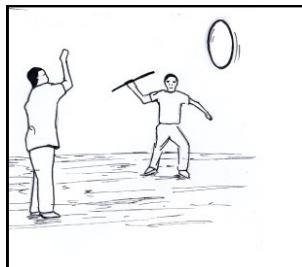
### Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

11



## Ashúúni u Sittú



pqaa da  
pqaada

mún zú máñ  
múnzúmáñ

addú kqush  
addúkqush



1.

2.

3.



	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	z	a ma zíñ	amazíñ	z, Z
	k	ad dú káán	abdúkáán	k, K
	j	al ka jâm	alkajâm	j, J

**Booloyú**

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho alúyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílilé? Ágéédi kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañorieqí attani.

**Kataba:** Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí maré kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkárásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

**Garra**

Ile thamthám sqasqariñéqi . Mathá rootha fiilíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geedíeqí sha ñgó adí gárra sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madíñaqi tháábá alú na assúra ma álé ahulu märéqí tha garrale.

**Ashúúni u Sittú**

-Thámathá ilé hathú thikqatha gíñ gashagalá Ashúúní thá almádarasúé.  
Sittú u Ashúúní geedí gárraqi thá almádarasá thá Alkasháfú ñinéñ maa máré. Sittú pqishigá algiráayá. Mín mbá mathóné míñ thá algiráayayú dqíñ didíné gadi alú. Ashúúní walá pqishiga áñ shá áné pqaada maabí, illa áné buuna tha mbudúr faadayú áné ádidqiña oorákqedqe alú mbá almádarasúeqí. Á sittú kqala Áshúúníeqí shá ooráqa didqí walá ñgó adí áhiilá tha almádarasú. Á Áshúní mathá alú áné ñíshó ooramáñ. Shambá adané ádqafará ázzáman álé íshía ahiá áné mathá márthéqí. Assabá addúkqush shambá adané walá shákqalá ashúkqúlá thaayu. Á máábá agárrañí pqíla u áné farága shimiñ shá bakqa hárabíné oorá almádarasó.



- Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Náñ giála Ashúúní minambá mathóné tha almádarasú?
- Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí míñ thálé?
- Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Ndá kqála Ashúúníé sha ooraqa didqí?
- Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí míñ thálé?
- Oorá gídi allóná zíiqi shañíné pqishi hathúé?
- Náñ shabaha hathúé sha giilá ma or?
- Sgasqariñalé náñ ágarrané?

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	t	al ki táb	alkitáb	t, T
	s	sá han	sáhan	s, S
	w	waa za	waaza	w, W



## Ashúúni u Sittú





### Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho alúyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílile? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañoríeqí attani.

### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha filí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha filí tha assábúúra aré ma almásal.



### Rootha adqañthiña

Kqala geedi kqillíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi tháábá alú mbá tharí. Dqokqothagú máré garra ma halíyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishiyúeqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshala tháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha áné thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqíllíñ shambálo.  
-ashántqa, musháñ, oorí, algásh

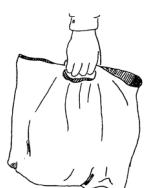
13

a e i  
o u

	alhárif roothó	akqithó roothó	rootha filí	kataba 
	aa	máá da	mááda	aa, Aa
	ii	fii lí	filí	ii, Ii
	ee	gee dí	geedí	ee, Ee



ashán	al	né	mu
búñ	el	oo	ba
ra	sháñ	lu	rí
na	fa	gásh	tqa



1.



3.



2.



4.





### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí mádíñ thañoríeqí attani.

### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqílliñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alk arásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.



### Ashúúni u Sittú

Dqokqotha geedí máré hoshala assúra tháñ u roothá squruñí ígeerá garraó. Bakqá garrañó roothá squruñí geedíeqi. Dáá geedié ndu máré zia añ dqukqúnúñ máré garra roothá squruñí mbá ziqí alqáwal tha ahapqunááthále. Kqala gadimáñeqí áné gárra ma halíyú ma álé shiñ madqi geedi are tháábá alú tha alkítáábá maréyú lemín roothá squruñígú áné kqóoda. Dáága azzamáná kaffáqigú. Kqala gadimáñeqí, mbá gárraqí ma pqiqshí áné garra roothá squruñí kqílliñ ma álé shiñ madqi geedi are tháábá thá alkítáábámáreyu.

Dqokqotha geedí táání gíñ gárragálá dqokqotha. Geedí gadarígú maré móóthá dqokqothayá?

-Thámathá ilé hathú thikqatha gíñ gashagalá Ashúúní thá almádarasúé.



-Oorá pqúúsí náñ hoshalinne?

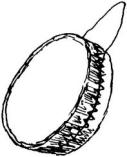
-Náñ gáwagalá or?

-Gaagásh tha almádarasuquéqí náñ giiné?

-Oorá albolisú shaañ zííné na allónákqedqe?

14

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	oo	an nōó ba	annóóba	oo, Oo
	uu	duu du	duudu	uu, Uu
	á	na gá ra	nagára	á, Á

## Ashúúni u Sittú



1. Sittú u Ashúúní tha almádarasú.



2. Sittú ma álé dqíñ didíné gadi alú.



3. Ashúúní ma álé fadi ambudúr.



4. Ashúúní ma álé mathó alú míñ thá thoñorá  
almádarasoyú.



5. Ashúúní ma álé buní tha almádarasúé.



6. Ashúúní ma álé rothiga maabá agarrañí.

**Garra**

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñeqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgóakkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

**Rootha u alharíf**

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíeqí ma sqaruyu míñaañá thárlá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúeqí tha assatqur are. Roothá puerlñimáñ fish álé kataba roothá zíiqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúeqí. Min mbá katabí geedí kqillíñ rootha 4 legú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqukqu5 núñ dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí mareakkada ma móóthá márénamuqi thambá kataboñolé.

Kámmuthíqónó mbá ma asse?

-aagu, oori, sáhan, kátaba

**Rootha adqñthiña**

Kqala geedíe máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shúgo. «Assúrá zíiqi áwalnáñ mane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi than.

Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

15



1. Sittú u Ashúúní tha almádarasú.

2. Sittú ma álé dqíñ didíné gadi alú.

3. Ashúúní ma álé fadi ambudúr.

4. Ashúúní ma álé mathó alú míñ thá  
thoñorá almádarasóyú.

5. Ashúúní ma álé buní tha almádarasúé.

6. Ashúúní ma álé rothiga maabá agar-  
rañí.

## Iyú Mootha



       (a)



       (b)



       (d)



       (dq)



       (e)



       (f)



1.a

3.s

2.o

4.k



1.



2.



3.



4.



       (a) algáásh

       (b) ashántqa

       (d) musháñ

       (dq) oorí



-Oorá zíí shañíne ñíshihá assáqa dqashi áñ u assáqá badqí áñ?

-Oorá ñíshihá sqúlshútha hu múñgúgnun.

### Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thárootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.



### Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbírú tha alkarrásámáreyú.



### Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañoríeqí attáni.



### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

16



## Asuitará Áli



Dúl Hóó de  
Dúl Hóóde

assuí tar  
assuítar

dqu kqe  
dqukqe



1.

2.

3.



	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	í	zí li	zíli	í, Í
	é	shee gé	sheegé	é, É
	ó	oo ñó	ooñó	ó, Ó

**Booloyú**

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táaní maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárра rootha fiilílé? Ágédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañoríeqí attani.

**Kataba**

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí maré kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

**Garra**

Ile thamthám sqasqariñéqi . Mathá rootha filíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geediéqí sha ñgó adí gárра sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madíñaqi tháábá alú na assúra ma álé ahulu márquéqí tha garrale.

**Asuítará Áli**

-Thamathá ile áthikqathá shambá già assuitará Áli.

Áli gadí garra shulindu holóñoníñ tha Dúl Hóódé mmaané. Thá Dúl Hóódé addúkqush añ dqashí u thá munzúyú añ badqí. Múnzumáñ Áli kqala abunéqí ná shibilañiné assuítar. Á ábune ishiagá áné bia. Abuné baró adáqí thá Dúl shethalú ná shibili ñinéqí. Ma añ badqé ná shuthá alú né dama tháábá. Anniháramáñ adóqí mín tha almádarasú áné shehréra aña alkuró ná bakqa assuítar alú thá sqisqía thabá. Á ábune dqokqotha ñine. “ Wááné bakqónó asuwítar?” Ná kqala sha bakqóné alú thá sqisqía thabá. Pqila abuné dugané thíkqané madqukqé. Mathóqí faraga abuné shimiñ sha bakqa fish bakqiné oorákqedqe alú tááni.



-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Wááné gárralá Áli? -Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí mín thálé?

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Wááné shibilólá Álié assuitar? -Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí mín thálé?

-Náñ shabaha hathúé shá shuthagala Áli assuítarakqedqe alú?

-Oorá ñíshihá sqúlshúthá hu múñgúnuñ.

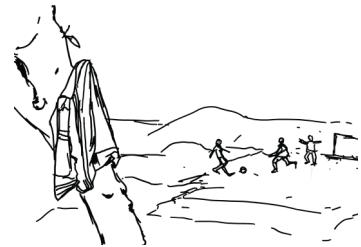
-Káán maathá assuítaráñgámá náñ giatha háthú?

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	ú	mun zú	munzú	ú, Ú
	â	a dâr	adâr	â, Â
	î	al fîl	alfîl	î, Î



### Asuitará Áli





### Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táaní maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílilé? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí madíñ thañoríeqí attani.

### Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqílliñ kqala geedí gárraqíeqí maré kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.



### Rootha adqñthiña

Kqala geedi kqillíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi tháábá alú mbá tharí. Dqokqothagú máré garra ma haliyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishiyuquéqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshala tháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha áné thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqílliñ shambálo.  
-assuítar, albirnítq, asurhál, ajjíbbá

18

a e i  
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	ô	rô	rô	ô, Ô
	û	dûl	dûl	û, Û



assuí	al	dqíí	nítq
ajjíb	mun	hál	ar
fi	ba	ri	tar
assur	ñí	bir	zú



1.



3.



2.



4.



**Garra**

Kqala geedíéqí máré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñágú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.



- Shabaha háthué thá Áli adí shibilga ábúne assuítará máñá? Náánóqi?
- Náñ shabaha hathué thá hasqlá ássuítará Áli?
- Dqíshe u áñ badqañgañ ndí mbá pqíshí hathuéqi?

**Rootha u alharíf**

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíéqí ma sqaruyu míñaañá thárílá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúéqí tha assatqur are. Roothá pqr1ñímáñ fish álé kataba roothá zíiqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúéqi. Min mbá katabí geedí kqíllíñ rootha 4 legú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqúkqu5 nún dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí mare akkada ma móóthá máré namuqi thambá kataboñolé.

Kámmuthíqónó mbá ma asse?

-zigî, rô, mû, adé

**Rootha adqñthiña**

Kqala geedíé máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shugo. «Assúrá zíiqi áwalnáñ mane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi than.

Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

19



## Iyú Mootha

1. Áli gadi gudi thá Dúl Hóóde mmaané. \_\_\_\_\_ (a)



2. Áli ma alé roothúqí thá ábúnéle. \_\_\_\_\_ (b)



3. Áli ábuné ma alé shibil assuítar. \_\_\_\_\_ (d)



4. Áli ma alé adí thá almádarasúé ñíshi assuítar. \_\_\_\_\_ (dq)



5. Assuítará Áli thá sqísqía thabá. \_\_\_\_\_ (e)



6. Áli ma alé pqíli ábúne. \_\_\_\_\_ (f)

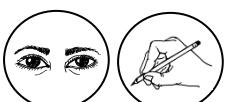


1. z

3. m

2. r

4. a



1.



\_\_\_\_\_ (a) albirnítq

2.



\_\_\_\_\_ (b) ajjíbbá

3.



\_\_\_\_\_ (d) assuítar

4.



\_\_\_\_\_ (dq) assurhál

**Garra**

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.

Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné madiñaqi tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqotháñgúnúñgú mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.

-Gárrathá sqasqariña baalálé áthíkqathá gíñsqíkqa Ádamé máré gali.



-Thá náánó fiálá Ádam gali?

-Náñ pquagá gálí Ádame or?

-Náñ gárra hathú míñ thá sqasqariñaléyú?

**Booloyú**

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothóholí tháñgu tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gía thá rootháñgúnúñgú tha akqíthó roothó. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katbo máré áhapqunááthéqi.

-milí, beñení, fudí, galazí, iloolí, gaashá, kqafudí

**Rootha adqñthiña**

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zííqí tháñgú tha bulúeqí u máré muláqi tháábá alú.

Dqokqothagú «Náñ madihathiqi tha assúrayu?» dqokqotha geedí náfar náfar walla kqillíñá máré móótha ñgó dqokqothálé. Kqala geedíeqí máré kataba rootha. Gadarimáré máré hoshala tháñ ma thikqó máré mbá ma assé míñ thá gíñ zííqítha assúrayú. Andí gíñ thikqó máré u andí mbá walá thikqó máré?



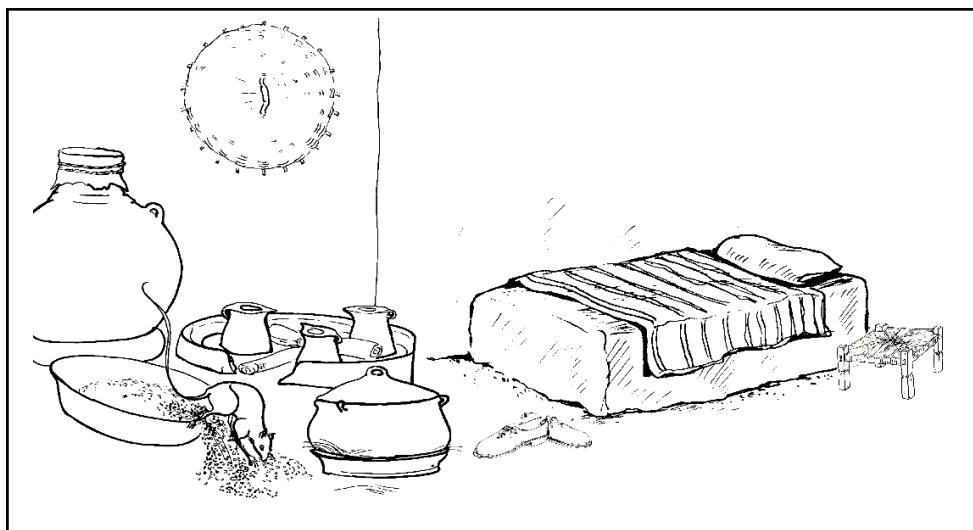
## Ádam u gali

Ádam gadi bísqíle mmaané. Pqíshigá áñ áné ñísha shafa ma sharí ma ashuráb u né fía gali thá algáásh. Munzúmáñ fía gali na pqúá ñine assurhál, ajalabía u assuítar.



mi	be	dí	ga
fu	ñe	la	ní
iloo	kqa	zí	li
shá	lí	ma	gaa

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_



- |                                     |          |                          |           |
|-------------------------------------|----------|--------------------------|-----------|
| <input checked="" type="checkbox"/> | amazíñ   | <input type="checkbox"/> | añísh     |
| <input checked="" type="checkbox"/> | azíñkí   | <input type="checkbox"/> | almahádda |
| <input type="checkbox"/>            | mañgifa  | <input type="checkbox"/> | shaashá   |
| <input type="checkbox"/>            | añgishúr | <input type="checkbox"/> | shafa     |

